

D66

2018-2022

Gemeente Hulst

VERKIEZINGSPROGRAMMA

Inhoudsopgave

Statement.....	1
1. Duurzaamheid.....	2
2. Onderwijs.....	4
3. Sociale domein.....	6
4. Financiën.....	8
5. Kunst en cultuur.....	9
6. Sport en bewegen.....	11
7. Bestuur en Burger.....	12
8. Grensontkennend Zeeuws-Vlaanderen.....	13
9. Verkeer en mobiliteit.....	14
10. Ondernemerschap.....	15
11. Veiligheid.....	17
12. Ruimte om te wonen, werken en leven.....	18
13. De 5 Richtingwijzers van D66.....	20

Statement

D66 wil Hulst zo besturen dat inwoners, organisaties en bedrijven zoveel mogelijk controle hebben over de invulling van hun eigen omgeving. D66 kiest nadrukkelijk voor modernisering van het gemeentebestuur, neemt u mee naar een duurzamer samenleving, staat voor goed onderwijs en kiest voor een wereld waarin iedereen gelijke kansen krijgt. In die samenleving worden beslissingen op het ene gebied afgewogen tegen de gevolgen op andere terreinen. Deze benadering vraagt om harmonieuze randvoorwaarden die soms vrijheden inperken. Een nieuw en fris team wil bestaande problemen aanpakken vanuit innovatieve ideeën. Dit team wordt niet belemmerd door structuren en afspraken uit het verleden en wil ideeën en oplossingen vrijelijk delen met alle betrokkenen in Hulst. Wat ons betreft is het tijd voor een beleid voor en door iedereen.

1. Duurzaamheid

De huidige 'kwaliteit van leven' staat onder druk. Van deze én toekomstige generaties wordt verlangd dat zij duurzame antwoorden vinden op tal van problemen. Denk aan klimaatverandering, vervuiling en uitputting van onze natuurlijke hulpbronnen, de ecologische aantasting van onze aarde, maar ook aan een snel veranderende economie met onomkeerbare gevolgen voor banen en inkomen. Het een houdt verband met het ander. Onvermijdelijke veranderingen dringen zich aan ons op en vragen om een innovatieve aanpak. D66 is om die reden solidair met toekomstige generaties, zodat we nú al gaan garanderen dat ook zij zich stráks kunnen ontplooien zoals ze zelf willen.

Kijken we naar de klimaatverandering dan zien we warmtere records die aan de lopende band worden gebroken, regenbuien die extremer worden en een zeespiegel die sneller dan ooit rijst. Alleen al de wereldwijde gevolgen daarvan plegen een aanslag op onze reserves en zet de vrijheid van steeds meer mensen onder druk. Een opdracht voor de korte termijn omvat het overschakelen van fossiele brandstoffen naar hernieuwbare energie als zon, wind en aardwarmte.

Maar er is meer. Op **alle** terreinen zal 'duurzaamheid' de toon zetten. Voorgenomen gebiedsontwikkelingen, ruimtelijke ordening, woningbouw, agrarische en recreatieve ontwikkelingen vragen om een structurele toetsing op duurzaamheid. Dat geldt evenzeer voor functies als zorg, mobiliteit en onderwijs.

Dit kan alleen als er voldoende draagvlak voor noodzakelijke veranderingen is. Daarbij neemt de gemeente in houding en gedrag een belangrijke positie in. Onze gemeente zal in elk opzicht een voorbeeld voor betrokken partijen zijn. In alle gevallen neemt de gemeente, zo nodig vanuit de rol van regisseur, een actieve positie in. Dit moet geen vrijblijvend streven zijn, maar is een harde voorwaarde.

Het zal niemand verbazen dat D66 innovatieve energiewinning ruim baan wil geven en D66 windmolens en weides met zonnecollectoren wil toestaan. Als er nieuwe windmolens komen zullen deze groepsgewijs en in de nabijheid van kunstwerken worden geplaatst.

D66 gaat voor:

1. *Alle gemeentelijke voorstellen en initiatieven worden voorzien van een milieuparagraaf.*
2. *Hulst ondertekent het Zeeuws Energieakkoord waarin wordt vastgelegd dat in 2045 de totale particuliere woningvoorraad energieneutraal zal zijn.*
3. *Samen met wijk- en dorpsraden wordt de 'leefbaarheid' van hun werkgebied -met duurzaamheid als leidend thema- nader vormgegeven.*
4. *Woningbezitters worden gestimuleerd om hun woning zonder gas van energie te voorzien.*
5. *Hulst bevordert duurzaam bouwen door lagere bouwleges en met subsidies voor het energieneutraal maken van bestaande woningen.*
6. *Gemeentelijke daken worden waar mogelijk gebruikt voor het plaatsen van zonnepanelen.*
7. *Ook het hergebruik van ons schaarse drinkwater zal een gemeentelijk doel zijn.*

Een bijenvriendelijke gemeente
Bijen zijn essentieel voor de biodiversiteit. D66 kiest voor een bijenvriendelijke gemeente. Deze ondersteunt partijen die bijdragen aan verbeteringen van de leefomgeving van bijen. De gemeente kan ondersteuning bieden aan agrariërs maar zelf ook bijdragen door het 'bijenvriendelijk' inrichten van bermen, parken en bij nieuwbouw.

8. *Op daken van monumentale panden en op locaties die vallen onder het beschermde stadsgezicht worden geen zonnepanelen geplaatst.*
9. *Initiatieven om tot de aanleg van zonnecollectorenweides en de plaatsing van windmolens te komen worden omarmd. Daarvoor geschikte locaties, waaronder braakliggende (bedrijven)terreinen worden (planologisch) geschikt gemaakt.*
10. *De gemeente ondersteunt door particulieren op te richten coöperaties voor het winnen van zonne-energie en faciliteert deze met (kleine) subsidies en kennisuitwisseling.*
11. *De gemeente stelt zichzelf in haar inkoopbeleid de voorwaarde dat aan te schaffen middelen en materialen voldoen aan een op te stellen duurzaamheidstoets.*
12. *De gemeente werkt aan klimaatweerbaarheid, met als doelstelling in 2030 energieneutraal te zijn*

2. Onderwijs

Mensen zijn vrij om keuzes te maken en hun leven zo in te richten als ze zelf willen. Gelijke kansen voor iedereen zijn daarvoor een belangrijke voorwaarde. Onderwijs is de belangrijkste aanjager van kansengelijkheid en van persoonlijke ontwikkeling. Onderwijs is bovendien essentieel voor het ontwikkelen van sociale vaardigheden. Dit leidt tot mondige mensen en tot het bevorderen van verbinding en van dialoog. Daarom maakt D66 zich ook in Hulst hard voor het beste onderwijs ten behoeve van eerlijke kansen voor iedereen.

D66 wil dat de schoolkeuze niet dan wel minder wordt bepaald door nabijheid of geloof. Het type onderwijs en met name de kwaliteit daarvan zal doorslaggevend zijn. Scholen gaan zich daarom ten opzichte van elkaar onderscheiden. Door heel precies duidelijk te maken welk onderwijs ze bieden, kunnen leerlingen de juiste keuze voor bij hen passend onderwijs maken.

Basisonderwijs

De afname van het aantal jongeren in Zeeuws-Vlaanderen leidt in de komende jaren tot uitdagingen wat betreft het onderwijsaanbod. Zo zal het waarschijnlijk onmogelijk zijn om in elke woonkern een basisschool te behouden. Daarom zullen zorgvuldig afgewogen beslissingen nodig zijn om zo veel mogelijk kwalitatief goed onderwijs in de gemeente te behouden.

D66 is voorstander van de **Alles-in-één-school**. Naast het reguliere onderwijs biedt de Alles-in-één-school onder één leiding ook kinderopvang, voor- en vroegschoolse educatie, buitenschoolse opvang, sport en cultuur. Door dit brede aanbod kan de school goed inspelen op individuele behoeften, talenten stimuleren en eventuele achterstanden vroegtijdig signaleren. Zo krijgt het onderwijs en het schoolgebouw een spilfunctie binnen de sociale structuur van de kern of de wijk. Bovendien wordt zo de combinatie van zorg en werk van ouders vergemakkelijkt. D66 wil wél dat basisscholen zonder aanvullend budget geen extra taken en verantwoordelijkheden krijgen.

Wanneer D66 kiest voor het concentreren van basisscholen zal het vervoer naar die scholen goed geregeld moeten zijn. De wijze waarop dit vervoer plaats vindt is gebaseerd op een gezamenlijke inspanning van de gemeente, de overkoepelende besturen van basisscholen en de ouders.

Voortgezet onderwijs

Ook het voortgezet onderwijs in Zeeuws-Vlaanderen staat door het dalend aantal leerlingen onder druk. Bij strenge handhaving van de wettelijke minimumgrens van 1.200 leerlingen voor een complete middelbare school dreigt onze krimpregio verstoken te geraken van voortgezet onderwijs op een acceptabele reisafstand.

D66 kan zich vinden in de voorgenomen fusie c.q. samenwerking tussen de vier in het geding zijnde scholen: het Zwin College in Oostburg, het Reynaert College in Hulst en het Zeldenrust-Steelantcollege en De Rede in Terneuzen. D66 wil in alle drie gemeenten een vestiging voor voortgezet onderwijs met een volledig curriculum behouden. De gemeenten en de provincie zetten zich *gezamenlijk* in voor de spreiding en de bereikbaarheid van het voortgezet onderwijs in Zeeuws-Vlaanderen. Zo blijft dit onderwijs voor alle daarop aangewezen leerlingen in de gemeente beschikbaar.

D66 stelt als voorwaarde dat dit cluster ook openbare algemene toegankelijkheid waarborgt. Alle leerlingen ongeacht achtergrond moeten welkom zijn bij het regionale voortgezette onderwijs. Verder zal het cluster inventief en innovatief moeten zijn om samen hun maatschappelijke taken in te vullen.

D66 gaat voor:

1. *In geval van een mogelijke verandering in de lokale en regionale onderwijsvoorzieningen kiest D66 voor evenwaardig en evenwichtig overleg tussen gemeente, onderwijsbesturen en ouders.*
2. *Uitgangspunt is het behoud van de bestaande lokale of regionale onderwijsvoorziening, waarbij concentratie van scholen als uiterste redmiddel in beeld blijft.*
3. *Bij een concentratie van basisonderwijs kiest D66 voor Alles-in-één-scholen.*
4. *D66 stimuleert een verregaande evenwaardige samenwerking van neutraal/openbaar en bijzonder onderwijs.*
5. *Ouders moeten altijd kunnen kiezen voor een school die past bij hun overtuiging en/of onderwijskundige voorkeur.*
6. *D66 kiest voor een fusiemodel voor het voortgezet onderwijs in Zeeuws-Vlaanderen. Het behoud van de bijhorende scholen in Oostburg, Hulst en Terneuzen hoort daarbij.*

3. Sociaal domein

D66 zet in op gelijke kansen voor iedereen. Als randvoorwaarde om mee te kunnen doen in de samenleving. Ieders talenten en mogelijkheden, zowel economisch als sociaal, kunnen dan worden ingezet. We stimuleren de actieve redzaamheid van individuele personen en de gezamenlijke redzaamheid van inwoners onderling. De verantwoordelijkheid voor ieders functioneren, apart of gezamenlijk, ligt allereerst bij hen.

Sinds 2016 dragen de gemeenten in Nederland verantwoordelijkheid voor het **Sociaal Domein**. Hiervoor zijn drie wetten in werking getreden:

- De Jeugdwet,
- De Wet Maatschappelijke Ondersteuning(WMO) en
- De Participatiewet.

Jeugdwet

Jongeren zijn niet gebaat bij een (te) late ingreep in geval van ontstane maatschappelijke problemen. Zo enigszins mogelijk wil D66 dat problemen bij jongeren in een vroeg stadium worden gesignaleerd en opgepakt. D66 wil daarom op alle terreinen van jeugdbeleid een preventief en actief beleid voeren om een beroep op deze wet zoveel mogelijk te voorkomen. Dat geldt zowel voor onderwijs (denk aan achterstandenbeleid in het onderwijs en aan volwasseneneducatie), voor sociaal-culturele vorming, voor sport en bewegen als voor gezondheidszorg. Samenwerking tussen verschillende instanties net als maatwerk, inspraak en betrokkenheid van ouders staan daarbij voorop. D66 vindt monitoring en periodieke evaluatie nodig om te ontdekken waar verbeteringen in beleid en in uitvoering mogelijk zijn.

Deze benadering is óók noodzakelijk om de kosten van *zwaardere* Jeugdzorg beheersbaar te houden. De grootste financiële problemen vinden m.n. in deze vorm van jeugdzorg plaats. Wanneer er eenmaal zo'n *zware* indicatie is afgegeven, wordt het moeilijk die kosten in de hand te houden. Het is daarom van groot belang dat de gemeente actief opereert om een *zware* indicatie te voorkomen. Om die reden wil D66 continu onderzoeken of bestaand beleid goed functioneert en/of geïntensiveerd kan worden. Dit geldt o.a. voor toegang tot het Centrum voor Jeugd en Gezin. De gemeente zal dit beleid en deze aanpak voldoende bekend en toegankelijk maken.

Wet Maatschappelijke Ondersteuning

Ouderen met beperkingen blijven langer in hun eigen woning wonen. Dit houdt in dat er meer beroep zal worden gedaan op hulp van derden. Informele hulp, zoals mantelzorg, is daarbij belangrijk, maar niet altijd voldoende. Dit maakt professionele zorg noodzakelijk. Daarnaast vindt D66 het belangrijk om de (maatschappelijke) betrokkenheid van ouderen te behouden en te vergroten. Een belangrijk aandachtspunt is de bestrijding van eenzaamheid. Het gemeentelijk welzijnsbeleid richt zich op sociaal-culturele activiteiten, sport & bewegen, gezondheidszorg). Ook hier geldt de noodzaak van bekendheid van en toegankelijkheid tot voorzieningen. De uitvoeringskosten van het WMO-beleid blijken hoger uit te pakken dan de verwachting was. Een integrale benadering door betrokken instanties en mantelzorgers is nodig om deze kosten in de hand te houden.

Participatiewet

Iedereen die zonder (speciale) ondersteuning geen kans maakt op werk, valt onder de Participatiewet. D66 onderschrijft dit en wil ervoor zorgen dat meer mensen werk vinden. Het gaat nog verder. Zo dient de gemeente zich te richten op het voorkomen van schooluitval. Om lage of onvoldoende startkwalificaties bij het zoeken naar een baan te voorkomen. Waar dit niet mogelijk is kan volwassenenonderwijs helpen. D66 wil onderzoeken of dit effectiever kan worden georganiseerd. Daarbij moet er aandacht zijn voor stages en voor gesubsidieerde plaatsingsmogelijkheden bij bedrijven en (semi-)overheden.

Dit geldt ook voor mensen met een arbeidsbeperking. Mensen met een arbeidsbeperking moeten geen uitzondering (meer) zijn binnen bedrijven en overheden. Instroom in de sociale werkplaats (Dethon) is niet meer mogelijk. Dat vraagt om een nieuw beleid. Overheden hebben de wettelijke taak met bijbehorende verantwoordelijkheid om mensen met een arbeidsbeperking in dienst te nemen. D66 is van mening dat de Zeeuws-Vlaamse gemeenten hiervoor nog onvoldoende plaatsen realiseren. Een onderzoek dat Dethon heeft laten uitvoeren kan gegevens leveren voor dit nieuwe beleid.

Mensen met een aangeboren of verworven handicap/beperking krijgen de noodzakelijke zorg om een zo zelfstandig mogelijk bestaan op te kunnen bouwen. D66 stimuleert en ondersteunt iedere mogelijke vorm van actieve of passieve participatie. Mensen met complexe problemen moeten niet van het kastje naar de muur worden gestuurd. Een speciale aandachtsfunctionaris met doorzettingmacht zal passend maatwerk aan kunnen bieden.

Armoedebeleid

Armoedebestrijding en het voorkomen van negatieve gevolgen van armoede zijn belangrijke beleidstaken van de gemeente. Beide vormen een belemmering voor volwaardige deelname aan de samenleving. De gemeente zal daarom aandacht hebben voor de financiële draagkracht en belasting van mensen die zich (tijdelijk) in een financiële noodsituatie bevinden. Daaronder valt ook het voorkomen van huisuitzetting. De gemeente pakt deze taken in samenwerking met ketenpartners als scholen, woningbouwcorporaties, energiebedrijven en zorgverzekeraars op.

D66 gaat voor:

1. *Een actieve inzet op preventie ter voorkoming van (zware) jeugdzorg moet voorop staan.*
2. *De gemeente staat voor een actief ouderenbeleid gericht op vergroten van zelfredzaamheid en maatschappelijke betrokkenheid met specifieke aandacht voor eenzaamheidsbeleving.*
3. *Voor verdere ontwikkeling van het sociaal domein is levenslange coaching voor bepaalde doelgroepen nodig.*
4. *Extra aandacht voor het implementeren van het VN verdrag voor mensen met een beperking.*

Samenvattend:

D66 vindt sturing op efficiëntie noodzakelijk, maar niet voldoende. Er is samenhangend gemeentelijk beleid nodig dat uit gaat van het principe dat 'voorkomen beter is dan genezen'. Daartoe zal binnen het Sociaal Domein praktisch uitvoerbaar beleid worden ontwikkeld. D66 kiest bij bepaalde doelgroepen voor levenslange coaching waarbinnen cliënten de mogelijkheid en de ruimte krijgen om de eigen regie te behouden of terug te krijgen.

4. Financiën

D66 gaat behoedzaam om met de financiën van de gemeente. Wij zijn zuinig met belastingopbrengsten, omdat wij ons realiseren dat men daar hard voor heeft gewerkt. Tegelijkertijd is er het besef dat we allemaal gebruik willen maken van voorzieningen die de gemeente voor ons regelt. Van zorg tot sport en van kunst tot economie. Een zorgvuldige afweging tussen de belastingdruk en de kosten van die voorzieningen staat voorop.

D66 kiest daarbij voor een oplossingsgerichte en solide begroting. De continuïteit en de weerbaarheid van de financiën zullen we waarborgen. Zo schuift D66 geen schulden door naar onze kinderen en kleinkinderen. Vanuit onze waarden staan we op het punt van maatschappelijke en economische voorzieningen voor het belang van (publieke) investeringen die ook op de lange termijn profijt opleveren. Daarom is D66 enerzijds voor lage lokale lasten, maar wil anderzijds (extra) middelen beschikbaar maken voor belangrijke voorzieningen.

De gemeentelijke dienstverlening kost geld. Een deel van deze kosten willen we doorberekenen. D66 is daarom voor kostendekkende leges en heffingen. Denk aan een omgevingsvergunning of aan trouwen en begraven. De tarieven van gemeentelijke leges en heffingen worden afgeleid van de daadwerkelijk gemaakte kosten. D66 wil niet dat de gemeente op deze diensten winst maakt. Bij de bepaling van de tarieven worden diensten zo efficiënt mogelijk opgezet om zo de kosten voor inwoners te beperken.

D66 wil dat schoon gedrag loont. O.a. bij de afvalstoffenheffing en rioolheffing geldt daarom voor zover wettelijk toegestaan het principe: 'de vervuiler betaalt'. Dat is niet alleen eerlijker, maar ook beter voor het milieu omdat het mensen bewust maakt van de echte kosten van hun gedrag. Hoe beter afval wordt gescheiden hoe lager de kosten van verwerking zijn. Dit leidt weer tot verlaging van de afvalstoffenheffing.

D66 gaat voor:

1. Als uitgangspunt kiest D66 voor zo laag mogelijke lokale belastingen. Daarnaast moet er ruimte zijn voor extra investeringen in behoud en uitbreiding van maatschappelijke en economische voorzieningen. Mits goed onderbouwd mag dit (tijdelijk) tot een hogere belasting leiden.
2. Een oplossingsgerichte en solide begroting die de schulden niet doorschuift naar toekomstige generaties is noodzakelijk.
3. Schoon gedrag zal worden beloond met een lagere afvalstoffenheffing en rioolheffing.
4. De opbrengst van de hondenbelasting wordt alleen gebruikt voor maatregelen die overlast beperken of wegnemen.

Hondenbelasting

D66 stelt voor om de opbrengst van de hondenbelasting te oormerken. Om zo de hondenbelasting ten goede van de hondenbezitter te doen komen. De opbrengst wil D66 gebruiken voor het treffen van voorzieningen, het onderhoud van uitlaatplaatsen en de controle op onjuist gedrag. Dit is de eerlijkste oplossing. Is oormerken niet mogelijk, dan pleiten wij voor afschaffing van deze belasting.

5. Kunst en cultuur

Kunst en cultuur zijn de bron van creativiteit en houden de samenleving een spiegel voor. Dat is essentieel voor een goed functionerende samenleving. D66 denkt dat een stevige en creatieve kunst- en cultuursector mensen, bedrijven en instanties verbindt. Culturele voorzieningen zijn een randvoorwaarde voor een goed vestigingsklimaat voor bedrijven. Ook nieuwe inwoners verwachten voorzieningen op dit vlak. Kunst en cultuur maken Hulst aantrekkelijk voor toeristen. Direct en indirect dragen kunst en cultuur bij aan een florerende economie en arbeidsmarkt.

Onze gemeente telt iets meer dan 27.000 inwoners. Dat dwingt Hulst tot het maken van keuzes op dit gebied. D66 vindt dat op dit vlak bestaande, kleinschalige voorzieningen aanvulling behoeven en dat enkele nieuwe voorzieningen nodig zijn. Gelukkig heeft Zeeuws-Vlaanderen op regionaal niveau een behoorlijk cultuuraanbod. Daarnaast kunnen onze inwoners gebruik maken van tal van belangrijke culturele voorzieningen in Vlaanderen. Zet dat op een rijtje en we kunnen ons aanbod vergelijken met het aanbod in de randstad. Dat mag met trots worden uitgedragen.

Podia en theaters

Terugkerende optredens en kleinschalige evenementen, georganiseerd door lokale podia en theaters dragen sterk bij aan de leefbaarheid van een stad of dorp. D66 wil deze lokale podia en theaters voldoende blijven steunen. Zo blijft het cultuuraanbod op peil en kunnen grote groepen mensen, ook ouderen, ontspanning en sociale contacten vinden. Ook is het belangrijk dat theaters en podia hun faciliteiten openstellen voor lokale bands, scholen en regionale goede doelen.

Musea

D66 is van mening dat de museale voorziening in Hulst moeten worden versterkt. Het bestaande museum richt zich nu vooral op erfgoed en historie. Verbreding van de gehele collectie én focus op waardevolle deelthema's dragen bij aan het bestaansrecht van het museum. Om een groeiende en blijvende aantrekkingskracht op toeristen tot stand te brengen. Reden om te streven naar meer wisselexposities waardoor toeristen en inwoners het museum meer dan één keer bezoeken. Hiertoe zal een onderzoek worden gedaan, waarbij ook de omvang en de locatie van het museum wordt gezien.

Bibliotheken

Een bibliotheek wordt teveel gezien als een plaats waar je een boek kan lenen. Maar het is ook een ontmoetingsplaats, waar je onder het genot van een kop koffie een krant kunt lezen, een praatje kunt maken of kunt studeren. Waar kinderen voorleesmiddagen hebben. Waar je cursussen volgt. En ook een digitale omgeving waar je met een abonnement thuis een e-book downloadt.

Muziekschool

Muziek maken zit de meeste Oost Zeeuws-Vlamingen in het bloed. Een muziekschool is een plaats waar mensen in het kader van een **hobby** een muziekinstrument kunnen leren bespelen. Het muziekonderwijs is bedoeld om vooral jongeren te stimuleren om met muziek bezig te zijn, door middel van het (leren) bespelen van een muziekinstrument of richt zij zich op een breed publiek. D66 is van mening dat de gemeente Hulst het muziekonderwijs financieel dient te ondersteunen.

Bibliotheek nieuwe stijl

D66 steunt plannen voor een moderne bibliotheek in Hulst. Toegespitst op het digitale tijdperk, veel meer dan een gebouw met boeken. Een bieb die naast een ontmoetingsplaats, ook een digitaal portaal is voor literatuur en informatie. Zo'n bibliotheek hoort net als andere maatschappelijke voorzieningen thuis in de binnenstad.

Cultuurhistorische waarden

D66 is van mening dat er zo spoedig mogelijk een gemeentelijke monumentenlijst dient te worden vastgesteld. Gehistoriseerde gevels/winkelpuien samen met rijksmonumenten, zal toerisme stimuleren en creëert betere economische vooruitzichten voor de kleine ondernemer. D66 is daarom van mening dat het historiserend terugbrengen van de oude winkelpuien van groot belang is voor het aanzicht van de winkelstraten en wil hiervoor een "gevel-herstel-plan" opstellen. Om deze verbeteringen in goede banen te leiden wil D66 een monumentenambtenaar en een vernieuwde monumenten commissie, aangevoerd door een stadsarchitect. Ook willen wij dat de gemeente zich aansluit bij Septentrion¹. Septentrion is een organisatie die gefinancierd wordt vanuit Europa en deelname geeft een unieke gelegenheid om Hulst te profileren als vestingstad. De overige aspecten van onze historiserende aanpak willen we betalen met provinciale, nationale en Europese subsidiëring. Op deze manier geven we een enorme stimulans aan de lokale economie zonder dat we daarbij zelf in de buidel tasten.

D66 gaat voor:

1. *Ondersteuning van kleinschalige evenementen van lokale podia en theaters.*
2. *Uitbreiding en modernisering van het streekmuseum.*
3. *Het aanbieden van wisselexposities van andere musea.*
4. *Een moderne bibliotheek toegespitst op het digitale tijdperk.*
5. *Een complete kunst- en cultuurnota, die het belang hiervan voor de vitaliteit van de gemeente aangeeft.*
6. *Optimaliseren van de aantrekkelijkheid van Hulst door het benutten van de historische gebieden en monumentale bebouwing.*
7. *Een gemeentelijke monumentenlijst.*
8. *Een stadsarchitect en monumenten ambtenaar.*

¹ Samenwerking van vestingsteden in België, Frankrijk en Nederland.

6. Sport en bewegen

Sport en bewegen zijn belangrijk voor onze inwoners. Het is gezond, goed voor de arbeidsproductiviteit en vergroot het gevoel van welzijn. Indirect is dat voor de gemeente van belang. Wanneer inwoners sporten, maken ze minder aanspraak op zorg. Bovendien vergroten inwoners zo hun sociale netwerk. Voor D66 geldt extra dat er op het sportveld geen verschil is in afkomst, iedereen is daar gelijk. Sport brengt mensen bij elkaar in plaats van groepen tegen elkaar op te zetten.

D66 wil dat de gemeente binnen het onderwijs stimuleert dat kinderen bewegen. Niet alleen binnen het lesprogramma, maar ook daarbuiten. Voor kinderen die afhaken en/of een ongezonde leefstijl hebben, vragen we extra aandacht. De professionals in de school zorgen voor acties en interventies buiten de reguliere lessen. De gemeente neemt hierin geen regie, maar stimuleert. D66 wil dat de gemeente zich aansluit bij JOGG². Zo worden mét advies, coaching en materiaal initiatieven met elkaar verbonden. Doel is om een intensieve publiek-private samenwerking tot stand te brengen die de omgeving van jongeren beetje bij beetje verandert: de gezonde keus wordt vanzelf normaal.

Een gezonde leefstijl vergroot welzijn en arbeidsproductiviteit. Met buurtcoaches kan men weinig sportende bevolkingsgroepen, zoals ouderen, stimuleren. Daarnaast steunt D66 private initiatieven om sportevenementen te organiseren. De gemeente heeft daarbij vooral een faciliterende en adviserende rol.

D66 benadert gemeentelijke sportaccommodaties op dezelfde wijze als scholen. De kwaliteit van de accommodatie gaat boven een accommodatie in elke kern. Daarbij streven we naar een maximaal gebruik door de gemeenschap en naar een zo groot mogelijke bezetting van accommodaties. Dit betekent dat meerdere organisaties voor zowel binnen- als buitensport van dezelfde locatie gebruik maken. Combinatiegebruik van sport- en schoolaccommodaties heeft de voorkeur. De gemeente heeft hierbij een regiefunctie. Zij is terughoudend op het vlak van grond, opstellen, vervanging, groot onderhoud en beheer en exploitatie.

Fitness voor gezonde leefstijl

De gemeente zorgt continu voor openbare sportfaciliteiten zoals hardlooppaden, fitnessstoestellen, drink-/waterfonteinen enzovoorts. De openbare ruimte daagt zo inwoners uit om in beweging te komen/te blijven.

D66 gaat voor:

1. *D66 wil dat Hulst zich aansluit bij JOGG.*
2. *Kwaliteit van sportaccommodaties gaat boven kwantiteit.*
3. *Combinatiegebruik van school- en sportaccommodaties staat voorop.*
4. *Sporten en bewegen door inwoners wordt door de gemeente gestimuleerd.*

² JOGG: Jongeren Op Gezond Gewicht: <https://jongerenopgezondgewicht.nl/>

7. Bestuur en burger

D66 gelooft in de eigen kracht van mensen en de wil om te participeren. Ook als het gaat om het besturen van de gemeente waarin je leeft, werkt of onderwijs volgt. Daarom wil D66 dat inwoners zo vroeg mogelijk de kans krijgen om mee te denken over en mee te werken aan de beleids- en/of planvorming van voornemens die invloed hebben op de leefomgeving. Zo ontstaat draagvlak en wordt gebruik gemaakt van de talenten, de creativiteit en de betrokkenheid van alle inwoners. D66 vindt het belangrijk dat niet-stemgerechtigde jeugd bij de gemeentelijke politiek wordt betrokken.

D66 zet in op een investering in de kwaliteit van het lokale bestuur en de bijbehorende organisatie(s) om de transparantie en het vertrouwen in de politiek te bevorderen en te bestendigen. Dorps- en wijkraden zijn de ogen en oren van de gemeente en weten wat de leefbaarheid van dorpen en wijken nodig heeft. D66 wil hen de ruimte geven om samen met de gemeente hun dorp of wijk verder te ontwikkelen.

Een goed bestuur is uiteraard ook integer. Integriteit is volgens ons meer dan je enkel aan de regels houden. We willen dat bestuurders zich bewust zijn van de mogelijke belangenconflicten en alle schijn vermijden. Hetzelfde geldt voor raadsleden en ambtenaren. D66 wil een duidelijk integriteitsbeleid.

Uiteraard beschermen we gemeentelijke vertegenwoordigers tegen ontoelaatbaar gedrag vanuit de samenleving. Steeds vaker worden lokale bestuurders, raadsleden en ambtenaren bedreigd of geïntimideerd. Voor D66 is dit onacceptabel.

D66 gaat voor:

1. D66 wil burgers, bedrijfsleven en organisaties zo vroeg en zo innovatief mogelijk bij voorgenomen besluitvorming betrekken.
2. Wijk- en dorpsraden krijgen meer bevoegdheden bij het leefbaar houden van hun dorp of wijk.
3. Bij het energieneutraal maken van hun dorp of wijk worden de wijk- en dorpsraden ingeschakeld.
4. Op weg naar één gemeente Zeeuws-Vlaanderen is een intensievere organisatorische samenwerking tussen de Zeeuws-Vlaamse gemeenten nodig. De D66 afdelingen in Zeeuws-Vlaanderen willen hierin gezamenlijk het voortouw nemen.
5. Een duidelijk integriteitsbeleid met een daarop toezienende commissie is volgens D66 noodzakelijk.
6. Van ontoelaatbaar gedrag jegens gemeentelijke vertegenwoordigers wordt altijd aangifte gedaan.

Op weg naar 1 gemeente

De voortdurende uitbreiding en complexiteit van gemeentelijke taken kan door een gemeente van voldoende omvang professioneler en efficiënter worden gepareerd. D66 kiest daarom op termijn voor een herindeling tot één Zeeuws-Vlaamse gemeente. Met 106.000 inwoners hebben we voldoende volume. Vooruitlopend op deze fusie wil D66 in de raadsperiode 2018-2022 concrete stappen zetten door meer van de huidige diensten samen te voegen

8. Grensontkennend Zeeuws-Vlaanderen

Ontgroening

Het wegtrekken van jonge mensen tast de vitaliteit van de regio aan. D66 zet mede daarom in op de komst van mensen van buiten Zeeuws Vlaanderen. Steeds meer Vlamingen komen in Zeeuws-Vlaanderen wonen. Deze nieuwkomers willen we stimuleren om zo snel mogelijk deel te nemen aan het maatschappelijke verkeer in onze regio. Zowel de gemeente als het bedrijfsleven en organisaties zetten actief in op het verwelkomen van Belgen en andere nieuwkomers. Allemaal bedoeld om hen zo snel mogelijk in de Nederlandse samenleving op te nemen.

Één loket

Mensen hebben bij het kiezen van een baan, een huis, een opleiding, een leven aan de ene of de andere kant van de grens, veel informatie nodig. Voldoende informatie over beide landen kan leiden tot makkelijkere en uiteindelijk juiste keuzes. Zo zijn er veel gerichte samenwerkingsprojecten en infoportalen. Denk hierbij aan de Scheldemondraad, Zeeuws & Vlaanderen, Grensinfopunt, Onbegrensd Zeeuws-Vlaanderen, Bureau Belgische Zaken, UWV, VDAB en het 'grensoverschrijdende spreekuur'.

Grenstoets met België

D66 wil dat België en Nederland bilaterale verdragen sluiten om fiscale systemen, verschillen in diploma's en andere knelpunten te verminderen. Daartoe zullen we actief lobbyen in Den Haag en Brussel. Door middel van de 'grenstoets' kunnen we dit in juiste banen leiden. D66 vindt dat Zeeuws-Vlaanderen zich de komende jaren extra moet richten op samenwerking met de Vlaamse gemeenten. Zo kunnen we verbeteringen aanbrengen in het economische verkeer, in zorg en in onderwijs.

Statushouders

Voor D66 is het belangrijk dat statushouders in onze omgeving zo snel mogelijk inburgeren. Dat betekent dat ze hun huis uitkomen en in contact komen met Nederlanders. School is vaak een belemmering omdat ze daar met oud-landgenoten vooral hun moedertaal spreken. We willen dat vluchtelingen zo snel mogelijk gaan werken of op stage gaan. Zo zorgen we ervoor dat ze binnen een paar jaar zijn geïntegreerd en bijdragen aan de welvaart en het welzijnsniveau in Zeeuws-Vlaanderen.

D66 gaat voor:

1. D66 wil dat iedereen handelt vanuit een grensontkennende houding. Het kán gewoon. Niet de problemen maar de kansen leiden ons.
2. Nieuwe inwoners ontvangen een welkomstcadeau en kortingsvouchers om hen op lokale ondernemers, verenigingen, stichtingen en evenementen te wijzen.
3. Er komt één digitaal en één fysiek loket waar Belgen en Nederlanders voor informatie en hulp terecht kunnen.
4. We zetten de 'grenstoets' in bij het ontwikkelen van nieuw beleid en de toetsing van het huidige beleid.
5. Statushouders krijgen zo snel mogelijk een (vrijwilligers)baan of een stageplek.

Grensoverschrijdende informatie

Versnipperd informatieaanbod bemoeilijkt keuzes. Eén nieuw online alles bundelend portaal alsmede meer 'menselijke aanspreekpunten' achter één fysiek loket vereenvoudigen het beslissingstraject. Mensen kunnen bij dit loket niet alleen informatie opvragen, maar ook hulp krijgen bij het wegnemen van gesignaleerde hindernissen.

9. Verkeer en mobiliteit

Mobiliteit is een grondrecht voor iedereen. Gemeente- en landsgrenzen mogen geen belemmering vormen als we ons verplaatsen. De gemeente zorgt daarom voor goed onderhouden wegen, straten, pleinen en paden. Waar nodig in samenspraak met andere overheden.

Gemotoriseerd verkeer

Na de verbreding van de N61 richting Sluis, de realisatie van de Sluiskiltunnel en de voor 2019 geplande ombouw van de Tractaatweg tot autoweg is de bereikbaarheid in Zeeuws-Vlaanderen aanzienlijk verbeterd. De toegankelijkheid van Zeeuws-Vlaanderen krijgt hiermee een nieuwe (economische) impuls. De verbinding van Hulst met het (Vlaamse) snelwegennet vraagt nog wel om aandacht. Met name de aansluiting op de Expressweg is een knelpunt.

Elektrisch rijden betekent geen schadelijke uitstoot en minder verkeerslawaai. De verkoop van auto's-met-een-stekker is de laatste jaren aanzienlijk gestegen. De vraag naar openbare laadpunten neemt navenant toe. Óók bij campings en vakantieparken. D66 wil dat de Zeeuws-Vlaamse gemeenten samen een Dekkingsplan Snellaadpunten Elektrische Auto's maken.

D66 is en blijft van mening dat tolheffing voor de Westerscheldetunnel onwenselijk is. Baten mogen alleen worden ingezet voor verlaging van de tarieven en/of het verkorten van de toltermijn.

Openbaar Vervoer

Het openbaar vervoerbeleid zal zich richten op **alle** doelgroepen. Voor een goed openbaar vervoernet werkt Hulst samen met de provincie. Daar waar de gemeente wegbeheerder is, is Hulst ook verantwoordelijk voor de bushaltes en busstations. De ratificatie van het VN-verdrag inzake de rechten van mensen is ook van toepassing op (het openbaar vervoer van) mensen met een beperking. Alhoewel goede stappen zijn gezet, is het openbaar vervoer voor hen nog niet volledig toegankelijk. Veel opstapplaatsen in Hulst voldoen nog niet aan de redelijke eisen van toegankelijkheid voor mensen met een beperking. D66 vindt dat de gemeentelijke bushaltes zo snel mogelijk (rolstoel)toegankelijk moeten worden gemaakt. Behalve op het bestaande openbaar vervoer wil D66 zich richten op maatwerkvervoer zoals een buurtbus en op regelingen waarbinnen de inwoners zelf tot oplossingen komen.

Fietsen heeft voordelen

Fietsen is schoon en gezond. De fiets is in veel gevallen de beste oplossing voor transport. Daarom vindt D66 dat Hulst zich moet inzetten voor degelijke, toegankelijke en veilige fietspaden. Waar nodig voorzien van voldoende fietsenstallingen en verlichting.

Grensoverschrijdend personenvervoer

D66 wil onderzoek naar afstemming tussen het busvervoer van De Lijn in Vlaanderen en de buslijnen in Zeeuws-Vlaanderen. Lijn 19 zal te allen tijde moeten blijven bestaan. Alternatief en innovatief vervoer tussen Antwerpen, Sint Niklaas en Hulst wordt aangemoedigd. Dit vervoer zal duurzaam moeten zijn.

D66 gaat voor:

1. Een Zeeuws-Vlaams dekkingsplan "Snellaadpunten Elektrische Auto's"
2. Baten uit de Westerscheldetunnel worden alleen gebruikt voor aflossing of tariefsverlaging.
3. Herinrichting van fietspaden t.b.v. een verbeterde veiligheid. Voorbeeld: Scheiding van snel en langzaam fietsverkeer zoveel.
4. De realisatie van de goederenspoorlijn tussen Gent en Terneuzen, zo mogelijk ook beschikbaar voor personenvervoer.

10. Ondernemerschap

De kracht van Zeeuws-Vlaanderen is ruimte, frisse lucht, een fantastische woonomgeving en betaalbare woningen met in de achtertuin de dynamiek van de Vlaamse steden, een scala aan MKB-bedrijven, de industrie en meerdere havens.

Het zittende MKB is de motor achter onze regionale banenmarkt en innovatieve ontwikkelingen. En dus belangrijk voor de groei van onze economie. We willen daarom MKB-bedrijven koesteren. D66 wil ook meer ruimte voor startende ondernemingen. We willen investeren in tijdelijke lastenverlichting voor deze groep. Elk bedrijf dat zich wil verplaatsen naar een nieuwe vestigingslocatie kan zich in Zeeuws-Vlaanderen vestigen. Daarop wordt gericht acquisitie gepleegd.

Hulst geeft ruimte aan particuliere initiatieven. Deze moeten worden gestimuleerd en beloond. De regels om te starten of uit te breiden, moeten eenvoudig, begrijpelijk en toepasbaar zijn. Denk hierbij aan bestemmingsplannen die vestiging van voor de hand liggende bedrijven net niet mogelijk maken. Of aan het blokkeren van logische functieveranderingen die uit moderne (markt)ontwikkelingen voortvloeien. En ook aan omgevingsvergunningen die (te) lang op zich laten wachten. Alles met respect voor de rechtszekerheid van anderen.

Durf als gemeente waar mogelijk zaken los te laten en aan ondernemers over te laten. In overleg met ondernemersorganisaties wordt daarom de regeldruk zoveel mogelijk omlaag gebracht. Ondernemers zijn gebaat bij een zo eenvoudig mogelijke regelgeving. Inclusief een vlotte afhandeling van al hun vragen. D66 pleit daarom voor een Ondernemersloket. Als Hulst zoveel mogelijk werkt met algemeen geldende regels, kan een vergunning zoveel als mogelijk worden vervangen door een melding. Een win-win situatie: de administratieve last van de gemeente wordt teruggebracht en bedrijven kunnen zich meer richten op ondernemen.

Daarenboven is gemeentelijke transparantie gewenst. Gemeentelijke initiatieven die het belang raken van individuele of groepen ondernemers moeten proactief en helder worden gepresenteerd. Deze worden betrokken bij de ontwikkeling van nieuw beleid en maatregelen.

D66 is bij uitstek een partij voor ondernemers. We willen bovenal dat Hulst de juiste voorwaarden schept om het bedrijven en instellingen aantrekkelijk te maken zich in de gemeente te vestigen, te starten of te groeien. Nu pakken we nog onvoldoende de kansen van innovatieve technologie en moderne dienstverlening op. Vanuit visie en beleid ontwikkelt Hulst een praktische aanpak die van onze krimpregio een groeiregio zal maken.

Tegelijkertijd wil D66 wil dat bedrijven maatschappelijk verantwoord en duurzaam ondernemen. Daar hoort een beloning bij. Bijvoorbeeld lagere bouwleges. Hulst gaat duurzaam ondernemen en het duurzaam bouwen van bedrijfspanden en -woningen actief stimuleren.

D66 ziet adequaat onderwijs net als het aantrekken van nieuwe bedrijven als een noodzakelijke investering in de vitaliteit van onze regio. Het is onacceptabel wanneer er ondanks goed onderwijs geen werk is voor schoolverlaters en werkzoekenden. Daarom is D66 er voorstander van om beleid te ontwikkelen waardoor minder jongeren uit de regio vertrekken en nieuwe bedrijven worden aangetrokken. Zo kan iedereen met succes toetreden tot de arbeidsmarkt.

Glasvezelnet nodig

Een inventarisatie van de vestigingsvoorwaarden voor het aantrekken van nieuwvestigers en/of het behouden van bestaande bedrijven en hun personeel is nodig. Realisatie daarvan maakt de aantrekkelijkheid van onze regio voor bedrijven compleet. Daarom moeten we o.a. snel werken aan de aanleg van een glasvezelnet. Bedrijven kunnen dan sneller met leveranciers en klanten communiceren. Zo kunnen ook dienstverlenende bedrijven worden geworven, die zich door de digitale mogelijkheden niet dicht bij de klant hoeven vestigen.

Goed opgeleide werknemers zijn van groot belang voor onze economie. Daarom wil D66 dat Hulst haar regierol oppakt om leerwerktrajecten te realiseren. En om samen met onderwijs-, ondernemers- en arbeidsmarktorganisaties te zorgen voor een goede afstemming van het onderwijs op de behoefte van onze lokale en regionale arbeidsmarkt. Gemeenten kunnen daarbij een belangrijke voorbeeldfunctie hebben door in aanbestedingen een paragraaf “social return” op te nemen, waardoor de uiteindelijke opdrachtnemer verplicht wordt om invulling te geven aan leerwerktrajecten binnen de gemeente.

D66 gaat voor:

1. *D66 wil MKB-bedrijven optimaal faciliteren door samen tot een werkbaar pakket aan randvoorwaarden te werken.*
2. *Startende bedrijven stimuleert de gemeente met een tijdelijke tegemoetkoming in de door de gemeente veroorzaakte lasten.*
3. *Regelgeving voor het bedrijfsleven wordt waar mogelijk versimpeld. Vergunningen zijn alleen nodig als het met meldingen niet kan worden afgedaan.*
4. *Samenwerking op gelijke voet met ondernemersorganisaties is de basis voor de creatie van een florerend bedrijfsleven.*
5. *Samen met het bedrijfsleven wil D66 tot een maatschappelijk verantwoorde en duurzame bedrijfsvoering komen.*
6. *Waar mogelijk zal Hulst beroepsonderwijs voor iedereen die een baan heeft dan wel op zoek is naar een baan actief mogelijk maken.*
7. *D66 kiest voor een Bedrijfsloket waar ondernemers snel en simpel worden geholpen.*
8. *(Technologische) innovaties worden gestimuleerd.*
9. *Vestigingsvoorwaarden worden geïnventariseerd en waar nodig aangevuld of opgewaardeerd.*

11. Veiligheid

D66 wil voor iedereen een veilige woon-, leef- en werkomgeving. Zo'n veilige omgeving ontstaat niet automatisch. Ook niet in Hulst. Alleen actieve samenwerking tussen wijk- en dorpsraden, bedrijfsleven, maatschappelijke instellingen, politie, onderwijs en andere belanghebbende organisaties kan die veiligheid bewerkstelligen en waarborgen. De gemeente neemt hierin het voortouw. Hierbij schakelt Hulst de Wijk- en Dorpsraden in.

Inwoners enzovoorts moeten er vervolgens op kunnen vertrouwen dat instanties als hulpdiensten en politie alert en adequaat reageren en zo aan hun rol in de gewenste samenwerking adequaat invulling geven.

Inwoners zullen de kwaliteit van hun leefomgeving pas waarderen als veiligheid in al zijn aspecten zichtbaar en gegarandeerd is. Geen drugs- en alcoholoverlast, geen vandalisme in de straat, de wijk, of de kern. Goede openbare verlichting, veel aandacht voor burenccontacten en sociale cohesie in de diverse kernen zijn een eerste vereiste.

Zelfredzaamheid

D66 vindt dat brandweer en politie mensen en bedrijven zelfredzaam moeten maken via voorlichting over en het stimuleren van te treffen maatregelen op het punt van brandpreventie, inbraak en veiligheid in en om de woon- c.q. de werkomgeving. Brandweer en politie blijven werken aan een verbetering van het risicobewustzijn en trekken vaker de kernen in om voorlichting te geven.

D66 gaat voor:

- De gemeente organiseert samenwerkingsoverleg over veiligheid tussen alle belanghebbende partijen.
- D66 wil dat brandweer en politie (nog) meer werken aan meer risicobewustzijn bij inwoners en bedrijven.
- Wijk- en Dorpsraden krijgen een spilfunctie in het bewerkstelligen van een veilige leefomgeving.

Een veilige leefomgeving

Inwoners zullen de kwaliteit van hun leefomgeving pas waarderen als veiligheid in al zijn aspecten zichtbaar en gegarandeerd is. Geen drugs- en alcoholoverlast, geen vandalisme in de straat, de wijk, of de kern. Goede openbare verlichting, veel aandacht voor burenccontacten en sociale cohesie in de diverse kernen zijn een eerste vereiste. Wijk- en Dorpsraden krijgen hierin een actieve rol.

12. Ruimte om te wonen, werken en leven

D66 hecht veel waarde aan zo compleet mogelijke voorzieningen in de nabijheid van inwoners. Tegelijkertijd realiseren wij ons dat het niet mogelijk is om elke kern van een complete set voorzieningen te voorzien. Daarom gaan we op zoek naar innovatieve oplossingen. Van kwantiteit naar kwaliteit. Maatwerk is vereist. De werkelijkheid is dat nu of straks alleen in de stad Hulst en in een enkele andere grotere kern voorzieningen als een bibliotheek, een school, een winkelcentrum of een fysiotherapiepraktijk over blijven. De gemeente heeft in dat geval de opdracht het voor inwoners van andere kernen mogelijk te maken om die voorzieningen elders te kunnen gebruiken. Hulst doet dat in samenwerking met maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven. Wijk- en Dorpsraden maken van hun gebied een scan. Zij worden daarbij ondersteund door de gemeente. Die scan zal op een reële aanname zijn geschoeid. Haalbare initiatieven worden in deze raadsperiode uitgevoerd. Ook hier vertrouwen we op de eigen kracht van inwoners en de ideeën die zij lanceren. De gemeente stimuleert en faciliteert dit proces.

In dorpen waar door terugloop van het aantal inwoners leegstand ontstaat mogen van D66 huizen die nog in goede staat verkeren recreatief worden gebruikt. Daarbij speelt D66 in op een nieuwe wooneconomie met tijdelijke bewoning door mensen die hier enkele maanden willen verblijven(het zgn. deeltijd-wonen). D66 wil bovenal leegstand voorkomen. Beter vier maanden per jaar bewoond dan een jaar lang verpauperd. Verkoop van woningen voor toeristisch gebruik moet mogelijk zijn. D66 wil tevens toetsen wat nieuwbouw betekent voor de bestaande woningvoorraad. De focus ligt op inbreiding en verbetering van de leefomgeving.

De vraag naar koopwoningen is aan verandering onderhevig. Potentiële kopers gaan steeds meer voor kwaliteit, passend bij hun behoefte. D66 zet in op hoogwaardige, vraaggerichte nieuwbouw. Levensloopbestendig bouwen wordt extra gestimuleerd. De demografische ontwikkelingen dwingen ons tot de realisatie van woningen en appartementen voor senioren. Waar nodig en mogelijk gekoppeld aan een zorgcomponent. D66 gaat uit van het principe “alleen toestemming, mits”. Geen vraag? Geen omgevingsvergunning!

D66 vindt een gezonde agrarische sector van vitaal belang voor de kwaliteit van het buitengebied. De gemeente is verantwoordelijk voor een goede balans tussen de behoefte aan schaalvergroting in de landbouw en de instandhouding van waardevolle landschapselementen. Nationaal en provinciaal is er steeds meer aandacht voor waardevolle agrarische cultuurlandschappen. Water en de daaraan gekoppelde natuur zijn daarbinnen belangrijk. Net als waardevolle, cultuurhistorische, agrarische bebouwing. Inclusief de bijbehorende oude erven en andere elementen. D66 wil het streekeigen karakter van openbaar en privaat groen bevorderen. Publiek-private samenwerking is daarbij gewenst. Samenhang tussen visies en plannen van de verschillende eigenaren en beheerders zal leiden tot een aantrekkelijk en herkenbaar gebied. Desgewenst tot uitdrukking gebracht in het bestemmingsplan voor het buitengebied.

De natuur is een ecosysteem dat zorgt voor de productie van zuurstof, afbraak van biologisch materiaal, bestuiving van planten, waterzuivering en het beheersen van plagen. D66 zet zich daarom in voor het behoud van een grote biodiversiteit. Deze betekent voor de mens voedsel, bouw materiaal, brandstof (hout) en grondstoffen voor kleding (zoals katoen) en medicijnen. Reden om bij iedere ingrijpende beslissing af te wegen of dit onherstelbare schade aan natuur of milieu zal toebrengen. Natuurgebieden willen we natuurbewust openstellen in plaats van afzetten met draad.

Stimulans duurzaam bouwen

Als nieuwbouw of verbouw een bijdrage levert aan leefbaarheid, het milieu en/of energieverbruik, willen we dat belonen met een reductie op de bouwleges en de bovenplanse kosten. Door in te zetten op hoogwaardige isolatie van en energie-efficiency bij koop- en huurwoningen, stimuleren we ook nog eens de lokale arbeidsmarkt.

D66 ziet landbouw, recreatie en natuur als complementair. Waar belangen tegengesteld zijn, lossen beheersvergoedingen dit op. D66 wil met inwoners en belanghebbenden overleggen over de inrichting van het landschap. Kleinschalige projecten in het buitengebied worden gestimuleerd. Initiatieven zullen zo nodig worden beloond met premies en subsidies.

Voorlichting aan en samenspraak met inwoners, bedrijven en organisaties over gemaakte keuzes, ontwikkelingen en projecten staat voorop. De laatste jaren hebben geleerd dat inwoners en andere belanghebbenden het gevoel hebben onvoldoende bij politieke besluitvorming te worden betrokken. Deze kloof willen we verkleinen. Daarbij zullen we gevestigde belangen en voorkeuren afwegen tegen nieuwe ontwikkelingen. Voorgenomen dan wel lopende grote projecten, o.a. Perkpolder, dienen duurzaam gerealiseerd te worden en qua proces transparant te zijn.

D66 gaat voor:

1. *D66 voorziet dat veel voorzieningen zich in enkele kern concentreert. Maatregelen zijn nodig om die voor iedere inwoner toegankelijk te houden.*
2. *D66 is een voorstander van vrije verkoop van oudere panden aan deeltijdbewoners of verblijfsrecreanten.*
3. *D66 is is voor nieuwbouw, maar dan wel op criteria getoetst.*
4. *D66 wil geen nieuwbouw in het buitengebied en kiest voor inbreiding in de kernen.*
5. *Woningbouw voor senioren met een zorgcomponent zal voornamelijk plaatsvinden in de dragende kernen.*
6. *D66 wil dat milieubewust bouwen wordt beloond met lagere bouwleges en/of bovenplanse kosten.*

13. D66 werkt vanuit een sociaal-liberale visie

Onze uitgangspunten zijn vastgelegd in vijf statements. Deze staan voor ons denken en doen. Niet dwingend, maar wel richtinggevend. Onze 'richtingwijzers':

1. Vertrouw op de eigen kracht van mensen

Wij vertrouwen op de eigen kracht en ontwikkeling van mensen. Daarom zien we de toekomst met optimisme tegemoet. Mensen zijn zo creatief dat ze steeds opnieuw zelf oplossingen vinden. Wij willen dat de overheid deze kracht, vindingrijkheid en creativiteit van mensen ondersteunt en ruimte geeft. De sleutel voor verandering ligt bij mensen zelf en wij willen dat de overheid daarbij aansluit. Wat mensen voor zichzelf en anderen kunnen doen is veel belangrijker en effectiever dan wat de overheid kan doen.

2. Denk en handel internationaal.

Samenlevingen zijn op steeds meer verschillende manieren met elkaar verbonden. Wij staan open voor de gehele wereld en sluiten niemand uit. Bij alles wat we doen, vragen we ons steeds af welke effecten dat heeft op anderen in deze wereld. Wij onderkennen dat Europa steeds meer ons binnenland wordt. Internationale samenwerking en economische vooruitgang zijn de sleutels naar een wereld met minder oorlog en conflicten. Daarbij handelen wij steeds pragmatisch, nuchter en op basis van feiten.

3. Beloon prestaties en verdeel de welvaart.

Mensen zijn niet gelijk, wél gelijkwaardig. Mensen zijn verschillend en wij willen dat de overheid ruimte laat voor die verschillen. Wij streven naar economische zelfstandigheid voor zoveel mogelijk mensen en vinden dat mensen die uitmuntend presteren daarvoor een beloning verdienen. Wij willen een dynamische, open samenleving waarin iedereen de ruimte krijgt om zijn eigen beslissingen te nemen en iedereen zich op zijn eigen manier kan ontwikkelen.

Wij vinden het vanzelfsprekend om welvaart met elkaar te delen. We willen dat zoveel mogelijk mensen meedoen in het maatschappelijk verkeer en economisch proces, want daar worden we allemaal beter van. Voor mensen die zichzelf niet kunnen redden dragen we een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

4. Streef naar een duurzame en harmonieuze samenleving.

Wij willen de wereld om ons heen tegemoet treden met respect en mededogen.

Dat geldt voor de mensen om ons heen en voor onze omgeving. De aarde is niet van ons en dus geen gebruiksartikel. We willen stoppen met het uitputten en vervuilen van onze leefomgeving. We willen dat in de discussie over natuur en milieu niet het behoud, maar de aantasting van natuur en milieu beargumenteerd wordt.

5. Koester de grondrechten en gedeelde waarden.

De fundamentele waarden van onze samenleving zijn vrijheid voor en gelijkwaardigheid van ieder mens, ongeacht opvattingen, geloof, seksuele geaardheid, gerichtheid of herkomst. Lichamelijke integriteit, geweldloze oplossing van belangenconflicten en een respectvol gehanteerde vrijheid van meningsvorming en uiting, inclusief respect voor onze democratische rechtsstaat, zijn voor ons centrale waarden. Die waarden zijn universeel en zonder meer bovengeschiedt. Wij beschermen de grondrechten van onszelf en anderen.